

Plán práce/pracovných činností pedagogického klubu

(príloha ŽoP)

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti
7. Počet členov pedagogického klubu	8
8. Školský polrok/ mesiac	Marec 2021

9. Opis/zameranie a zdôvodnenie činností pedagogického klubu:

Zameranie klubu:

- výmena skúseností a best practice z vlastnej vyučovacej činnosti

Štruktúra činnosti klubu:

- klub s písomným výstupom

Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti má 8 členov.

Klub čitateľskej gramotnosti sa bude zameriavať na:

1. vyhľadávanie určitých informácií – čitateľ lokalizuje informáciu alebo myšlienku v texte, ktorá je dôležitá na porozumenie významu textu, informácia je v texte explicitne /priamo/ uvedená

2. vyvodzovanie záverov – čitateľ vyvodzuje informácie a myšlienky alebo súvislosti medzi nimi, ktoré napriek tomu, že nie sú explicitne formulované, z textu priamo vyplývajú

3. interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií – čitateľ konštruuje význam nad rámec textu, pri interpretácii nachádza medzi myšlienkami textu súvislosti, pričom využíva svoje predchádzajúce poznatky, vedomosti a skúsenosti, pri interpretácii dochádza okrem integrácie myšlienok a informácií z textu navzájom aj k integrácii a syntéze predchádzajúcich poznatkov a vedomostí čitateľa

4. hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov – čitateľ kriticky hodnotí prečítaný text – jeho obsah a formu, čo zahŕňa aj reflektovanie štruktúry textu, jazykových prostriedkov, literárnych útvarov vrátane autorovho osobného pohľadu a štýlu, čitateľ pritom využíva svoje vedomosti o svete, znalosti jazyka a jazykových konvencií, opiera sa o svoje predošlé skúsenosti s čítaním textov. Obsah textu môže byť hodnotený z hľadiska jeho celkovej hodnoty, hodnovernosti, alebo jeho významu pre čitateľa. Pri hodnotení textu môže čitateľ vychádzať zo svojho chápania sveta a predošlých čitateľských skúseností.

Zatiaľ čo prvé dva procesy porozumenia sú úzko späté s textom, druhé dva vo väčšej miere predpokladajú využívanie vedomostí a skúseností žiakov. Pre efektívne fungovanie pedagogického klubu a rozvoj znalostí je potrebné obstaranie školiaceho materiálu a potrieb, ktoré zahŕňa najmä knihy encyklopédie, časopisy, publikácie, didaktická technika a IKT technika. Jednotlivé činnosti zvolené v našom rámcovom programe sú prispôsobené veku cieľovej skupiny a prelínajú sa s našimi učebnými osnovami. Výsledky a výstupy klubu budú správou o činnosti klubu a písomné výstupy klubu.

Keďže rozvíjanie čitateľskej gramotnosti považujeme za jednu z najpodstatnejších súčastí výchovno-vzdelávacieho procesu, budeme sa orientovať najmä na zlepšovanie výsledkov žiakov v čitateľskej gramotnosti. Prostriedkom bude aktívne uplatňovanie inovatívnych didaktických prístupov a metód na podporu čítania s porozumením vo všetkých predmetoch a ich analýza v klube.

V rámci klubovej činnosti plánujeme realizovať prednášky s výkladom a popisom metód, následnými ukázkami a praktickými aktivitami práce s textom. Uskutočníme otvorené hodiny pre učiteľov s využitím čitateľských stratégií a metód. V rámci stretnutí si vymeníme skúsenosti s aplikáciami vybraných metód na konkrétnych vyučovacích hodinách. Výhoda činnosti klubu čitateľskej gramotnosti spočíva v tom, že učelia sa navzájom poznajú a odbúrava sa ostych pýtať sa na neznáme veci. Tí pedagógovia, ktorí absolvovali školenia čitateľskej gramotnosti, budú vedieť prijateľným spôsobom odovzdať svojim kolegom skúsenosti z praxe. Očakávame, že uvedený proces bude prínosom hlavne pre nových členov kolektívu.

10. Rámcový program a termíny a dĺžka trvania jednotlivých stretnutí

16.03.2021	3 hod.	ZŠ	Čítanie radosťou nie starosťou	- Aktivity na rozvoj čítania u žiakov pre učiteľov ZŠ
------------	--------	----	--------------------------------	---

Ďalšie stretnutie témou nadväzovalo na predchádzajúce stretnutie. Vyberali sme také aktivity, ktoré sa snažia čo najmenej zamestnávať vyučujúceho a dať čo najväčší priestor pre realizáciu žiakom. Výhodiskom tohto prístupu bol fakt, že čítanie je dôležitým zdrojom nových informácií a spôsobom seba kultivácie po celý aktívny život a je dôležité vytvoriť si čitateľské návyky a funkčné prístupy k literatúre – či už beletrii alebo odborným žánrom.

AKTIVITY:

Nasleduje krátky opis aktivít a ich reflexia, ktoré pani učiteľky vyskúšali.

Knižnica skvelej literatúry:

Je to obyčajná presklená skriňa s číselným zámkom (aby učiteľ stále nezabúdal kľúč:). Žiaci vidia jej obsah a môžu si ho požičať.

Odporúčania:

- Výpožičky treba zapisovať. Poskytujú prehľad, kto knihu nevrátil a dá sa zistiť aj počet vypožičanej literatúry a počet unikátnych výpožičiek.

- Treba skúsiť osloviť verejnosť, bývalých žiakov s prosbou o sponzorstvo
- Dobrou stratégiou je žiakom ponúknuť knihy pred prázdninami, pretože majú viac času na čítanie a je väčšia pravdepodobnosť, že si knihy požičajú.

Čítanie na víkend:

Nepravidelná aktivita. Ide o uverejňovanie tipov na kvalitné knihy/časopisy s krátkym osobným vysvetlením, prečo sú čitateľsky zaujímavé na sociálnych sieťach, napr. školskej facebookovej skupine.

Cieľ: Prispieť k vytváraniu pozitívnej čitateľskej klímy na škole. Zároveň motivuje prostredníctvom zvedavosti k ďalšiemu čítaniu.

Odporúčania:

- Nech učiteľ nepíše tipy na čítanie sám, ale motivuje k tomu žiakov a kolegov. Ukáže tak, že nečíta iba slovenčinár, ale aj veľa ďalších ľudí a je to prirodzená aktivita.
- Stresovú záťaž pri realizácii uľahčuje, ak učiteľ má dopredu napísaných hotových/prisľúbených viacero tipov od rôznych ľudí a na jeho pokyn tipy postupne zverejňujú na sociálnych sieťach.

Literárny workshop s pozvaným hosťom:

Stretnutie dobrovoľných záujemcov so známym propagátorom čítania Tiborom Hujdičom. Prínos: podpora čitateľských zručností a vzťahu k literatúre prostredníctvom práce so známym odborníkom na propagáciu čítania. Určené najmä pre žiakov, ktorí čítajú málo alebo neradi.

Odporúčania:

- Môže to byť aj nejaký aktívny, známy regionálny spisovateľ/novinár/umelec, ktorý vie pútavo pracovať s textom.

Literárny kvíz:

Kvíz pripravený žiakmi pre žiakov. Túto nenaplánovanú aktivitu nám navrhla a zrealizovala žiačka. Veľmi dobré nápady: úlohy typu zahraj ostatným literárnu postavu, posunkami ukáž názov diela/literárnej postavy, napovedz meno postavy/diela a pod. Žiakov bolo ledva na dva súťažné tímy, ale neskutočne si to užili.

Čitateľská dielňa pre dobrovoľníkov

Pozn.: Túto aktivitu sa nepodarilo zrealizovať pre nezáujem žiakov. Na inej škole môže byť vhodná klíma na jej realizáciu.

Podstata aktivity spočíva v tom, že žiaci prečítajú krátky text (próza, poézia, esej a i.) a jeden deň v týždni pravidelne sa stretnú na krátky čas (30-40 min), aby rôznym spôsobom analyzovali, interpretovali text v rozhovore s ostatnými spolužiakmi za asistencie učiteľa. Prínos: žiaci sa učia postupne, nenásilne, v komunite rovesníkov, stručne a jasne definovať svoj názor na text, prečítané, nájsť relevantné informácie, formulovať faktami podložené tvrdenia, kriticky myslieť, uvažovať o širšom kontexte textu (symboly, význam, súvis s

osobným životom žiaka a jeho súčasnosťou). Ak sa im text a autor zapáči, môžu získať motiváciu do ďalšieho čítania.

Odporúčania:

- Majte dopredu pripravené úlohy. Časť z nich (ak nejde o moment prekvapenia, aha-efektu a pod.) môžete zadať ako súčasť domácej prípravy, aby mali žiaci čas prežiť príp. dôležité emócie v texte, hlbšie sa nad niečím zamyslieť a pod.
- Dopredu si naštudujte rôzne metódy práce s textom (napr. na internete informácie o literárnych dielňach) a postupne si ich skúšajte a upravujte na vaše podmienky.

Čitateľské hniezdo s knižnicou

Pozn.: Túto aktivitu sa nepodarilo zrealizovať. Na inej škole môže byť vhodná klíma a podpora na jeho realizáciu.

Je vhodný, kultivovaný priestor pre čitateľov, kam môžu ísť mimo vyučovania v rámci školy, kde je možnosť čítať aj požičať si zaujímavú knihu získanú darmi, sponzorstvom a pod. Môže to byť nepotrebná trieda vhodne zariadená rôznym nábytkom (poličky, kreslá, tulivaky a pod.), miesto na chodbe školy alebo v nejakom menej frekventovanom zákutí.

Literárna prestávka alebo Literárne raňajky

Pozn.: Túto aktivitu sa nepodarilo zrealizovať pre nezaujem žiakov. Na inej škole môže byť vhodná klíma na jej realizáciu. Učítelia, žiaci, príp. regionálna osobnosť čítajú žiakom krátke ukážky zo svojej obľúbenej knihy a diskutujú o literatúre, čítaní.

Prínos: spolu s ďalšími aktivitami formuje pozitívnu čitateľskú klímu na škole.

Ako podporiť čítanie u malých školákov?

Možno vaše deti absolvujú v rámci homeschoolingu aj online vyučovanie čítania. Možno sa vám to zdá málo a radi by ste dieťa podporili vo voľných chvíľach k častejšiemu lúskaniu písmeniek. Ako na to a na čo pri tom nezabudnúť, aby ste dieťa nedemotivovali?

Špeciálna pedagogička Liliana Šimečková zo svojej praxe prináša: „*rodičia často majú predstavu, že keď už dieťa zvládlo počiatočnú techniku čítania, hoci ešte číta pomaly a zložitejšie slová mu robia problémy, že si večer bude dieťa čítať len tak pre zábavu. Tieto očakávania sa mnoho razy nenaplnia rodič skôr musí dieťa k čítaniu nútiť. Potom už ale čítanie nepredstavuje pre dieťa radosť, zábavu, oddych, ale stáva sa pre neho synonymom učenia.*“

Na čo teda nesmieme zabúdať, ak chceme dieťa motivovať k čítaniu?

Dieťa sa učí nápodobou. Vzťah ku knihám a k čítaniu si dieťa vytvára na základe nášho vzťahu ku knihám. Preto by malo vedieť, že dospelí aj starší súrodenci si radi čítajú, doma by sme mali mať k dispozícii dostatok knižiek, aby si v nich mohlo dieťa listovať a prezerat'

si ich. Vzťah vytvárame aj tým, že ho zoberieme do knižnice, kde mu pomôžeme vybrať vhodné knihy. Aj do virtuálnej knižnice...

Dôležité je nevyvolať nechuť k čítaniu tým, že budeme na neho vyvíjať nátlak len preto, že napríklad bude čítať neskôr, než jeho starší súrodenec, rovnako starý bratranec, prípadne sused. Nepodliehame tlaku okolia, veríme svojmu dieťaťu, že čítanie nakoniec zvládne.

Väčšina detí začína čítať sama pre svoju zábavu okolo druhej triedy. Rodičia síce bežne predčítavajú deťom v predškolskom veku, ale so vstupom do školy sa ich postoj mení a začínajú už očakávať, že si ich deti budú čítať samé, a tak rýchlo zabúdajú na večerné spoločné čítanie. Pre nácvik čítania u detí úplne stačí čítať nahlas každý deň približne desať minút. Pre rodičov odporúčame pravidelné večerné čítanie obľúbenej knihy.

Záver a odporúčania:

Projekt pozostával z realizácie viacerých aktivít, ktoré sledovali tri ciele:

- a. zlepšenie vzťahu k čítaniu (žiak má pozitívnejší vzťah k čítaniu)
- b. zvýšenie čitateľskej aktivity (žiak prečíta viac literatúry)
- c. zlepšenie interpretácie obsahu textu (žiak je viac ochotný a schopný rozprávať o prečítanom)

Cieľom aktivít bolo priblížiť žiakom čítanie a literatúru, uvedomenie si ich dôležitosti pre ich ďalší osobný a profesionálny život a vytvorenie návykov, aby viac a pravidelne čítali a tak kultivovali svoj vnútorný svet a pohľad na život a spoločnosť okolo seba.

Tipy odborníka naslovovzatého, deťmi obľúbeného propagátora detskej literatúry a skutočne kvalitných detských kníh, pána Mrkvičku.

12 TIPOV, AKO DEŤOM VŠTEPIŤ LÁSKU KU KNIHÁM ALEBO ABY ČÍTANIE NEBOLELO

Čítanie podporuje fantáziu, pomáha rozvíjať intelekt, umožňuje snívať či rozširovať obzory...

O tom, aké je čítanie užitočné, snáď nikto nepochybuje, preto práve v časoch rozmachu multimédií v deťoch pestujeme lásku ku knihám i k samotnému čítaniu. Ak sami radi čítate, bude to pre vás nielen príjemnejšie, ale i jednoduchšie.

1. Dieťaťu začnite čítať už od narodenia

Najjednoduchším receptom, ako dieťaťu vštepiť lásku k písaným príbehom, je čítanie už v čase, keď je bábätko ešte malé. Ak si hovoríte, že na čítanie rozprávok máte čas, ste na omyle. Každé bábätko bude svoju mamičku rado počúvať, jej pokojný hlas a prítomnosť ho bude upokojsť, bude sa cítiť milované i ochraňované a časom sa čítanie premení na rituál, ktorý spoločne poteší obe strany. Spočiatku bábätku môžete pokojne čítať aj z vašej rozčítanej knihy, ale v období staršieho dojčat'a a batolaťa už radšej siahnite po detských knihách.

2. Urobte z večerného čítania pravidelný rituál

Čas pred ukladáním na spánok využite na upokojenie bábätko. Batola si po dni plnom vzrušujúcich situácií obľúbi čas, keď mu mamička alebo otecko venujú pokojnú atmosféru vyplnenú čítaním. Dieťa si na situáciu rýchlo privykne a aj kvôli čítaniu sa do postielky bude tešiť. Vhodné je pokračovať v čítaní dovtedy, kým je dieťa na prvom stupni, neskôr si bude oveľa radšej čítať samo.

3. Buďte príkladom

Dieťaťu budete zbytočne vysvetľovať, aké je čítanie krásne, ako rozširuje obzory, keď vás v živote nevidelo držať knihu v ruke. V prvom rade sa učí pozorovaním, možno vás neraz prekvapí situácia, keď práve v reakcii dieťaťa spoznáte svoj vplyv. Preto si čítajte aj pri dieťati, keď sa hrá samo alebo so súrodencom či kamarátom.

4. Zabezpečte mu dostatok materiálu na čítanie

Ak rozmýšľate, ako zlákať dieťa k čítaniu, mali by ste sa pozrieť práve po lákavom detskom sortimente. Ak dieťa nečíta rado, hrubá kniha (aj keď príbeh môže byť veľmi zaujímavý) môže pôsobiť pre dieťa demotivujúco. Spočiatku preto siahnite radšej po tenších knižkách, alebo ponúknite dieťaťu na čítanie detské časopisy, staršiemu dieťaťu na čítanie zabezpečte komiksy. Tie majú u detí skutočne čarovnú moc.

5. Rozprávajte sa o tom, čo dieťa číta

Diskutujte spolu o knižke, ktorú dieťa číta alebo už prečítalo, dbajte však na to, aby debata nebola nudná, ak sa dieťa o príbehu rozprávať nechce, nenúťte ho. Na rozhovor ho môžete nalákať aj inak, napr. pri čítaní ho prerušte a upozornite na zaujímavú pasáž, skúste sa ho opýtať na to, čo si myslí, ako bude príbeh pokračovať ďalej. Dieťa bude rado hádať a položené otázky v ňom podporia predstavivosť, premýšľanie i analyzovanie. Práve pri diskusii poľahky zistíte, či dieťa čítanému textu rozumie.

6. Urobte z knihy priateľa

Ak je vaše dieťa zaniatený futbalista, alebo začínajúca umelkyňa, prípadne sa v rodine diskutuje o tom, akého domáceho miláčika si zaobstaráte, situáciu využite na návštevu knižnice alebo kníhkupectva a orientujte sa na výber literatúry s rovnakou tematikou, akého koníčka má vaše dieťa. Ukážte mu, koľko zaujímavých informácií môže z kníh načerpať, akými vedomosťami sa môže pred kamarátmi z krúžku prezentovať. Dieťa nebude outsiderom a na druhej strane ho pripravujete na samostatné štúdium.

7. Pri čítaní dramatizujte

Deti jednoducho zbožňujú, keď im rodičia čítajú. Čítanie však môžete urobiť oveľa zaujímavejším, keď budete pri tom „hrať“ – používať dôraz na niektoré slová, zvyšovať a znižovať intenzitu hlasu tak, ako si text vyžaduje, meniť rytmus – to všetko príbeh zdramatizuje a malého poslucháča poľahky zaujme a vtiahne do deja.

8. Striedajte sa

Pri hlasnom čítaní požiadajte dieťa, aby vás na chvíľu vymenilo. Príklad: každý môže prečítať jednu stranu, ak je dieťa v prvom ročníku a ešte nevie dobre čítať, môžete sa striedať tak, že dieťa prerozpráva to, čo vy prečítate. Keď počutý text zopakuje, rozvíja svoju sluchovú pamäť a neskôr sa v škole na hodine dokáže naučiť hneď z výkladu pani učiteľky a tak zníži „drilovanie“ učiva v domácom prostredí.

9. Dieťa naučte porozumieť textu hravou formou

Ak dieťa pri čítaní danému slovíčku nerozumie a obráti sa na vás s otázkou „Čo to znamená? Tomuto slovu nerozumiem“, nevysvetľujte mu okamžite význam slova. Ukážte mu, že ak si prečíta celú vetu, samo dokáže porozumieť neznámemu výrazu. Dajte dieťaťu šancu, aby na to prišlo samo, odmena v podobe zvýšeného sebavedomia i lepšej samostatnosti ho neminie. Nakoniec si overte, či dieťa textu skutočne porozumelo.

10. Dieťaťu nechajte voľnú ruku

Aby sa z čítania nestala iba ďalšia domáca povinnosť, dieťa by malo predovšetkým čítať to, čo ho zaujíma. Nájdite si čas a zájdite si spolu do knižnice. Dieťa by malo mať svoj čitateľský

preukaz a vyberať si literatúru, ktorá ho zaujíma. Ak máte doma počítačového fanatika a návšteva knižnice či výber kníh mu veľmi nevoní, môžete mu poradiť výberom už spomínaného komiksu. Práve komiksy sú u „počítačových detí“ prvým krokom k čítaniu „normálnej“ literatúry.

11. Ak čítanie nemá konca

Často sa večer stáva, že si dieťa počúvanie čítaného textu natoľko obľúbi, alebo chce spánok čo najviac odsunúť, až vás doslova uprosí, aby ste v čítaní pokračovali ďalej? V tomto prípade je potrebné určiť hneď od začiatku vyjednávania jasné pravidlá. Pokojne môžete povedať: „Je neskoro, dnes už v čítaní pokračovať nebudeme, ale keď chceš, môžeme sa o príbehu, rozprávke ešte chvíľku porozprávať...“

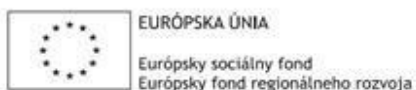
12. Čítanie podporuje aj sklon k výtvarnému či dramatickému umeniu

Takmer všetky deti rady kreslia. Ak vaše dieťa kreslenie doslova zbožňuje, požiadajte ho, aby nakreslilo obľúbenú postavičku z rozprávkového príbehu, napr. Pyšnú princeznú, Skúpeho maca... Požiadajte ho, aby vám postavu opísalo, aké má vlastnosti, prečo si vybralo práve túto postavičku, porozprávajte sa o charakterových vlastnostiach, či v príbehu koná správne...

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Adriana Garamiová
12. Dátum	16.03.2021
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Anna Kijaček Rošková
15. Dátum	16.03.2021
16. Podpis	

Príloha

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312010S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou

Dátum konania stretnutia: 16.03.2021

Trvanie stretnutia: od 14.30 hod. do 16.30 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Adriana Garamiová		ZŠ Dvory nad Žitavou
2.	Mgr. Oľga Opaleková		ZŠ Dvory nad Žitavou
3.	PaedDr. Anna Kijaček Rošková		ZŠ Dvory nad Žitavou
4.	Mgr. Denisa Takáčsová		ZŠ Dvory nad Žitavou
5.	Mgr. Eduarda Caletková		ZŠ Dvory nad Žitavou
6.	Mgr. Katarína Vicenová		ZŠ Dvory nad Žitavou
7.	Mgr. Martina Muková		ZŠ Dvory nad Žitavou
8.	Mgr. Mária Pozsonyiová		ZŠ Dvory nad Žitavou

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia